

รายงานวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิด
ผลประโยชน์ทับซ้อน ปีงบประมาณ ๒๕๖๓

สำนักงานสาธารณสุขอำเภอศรีบรรพต
จังหวัดพัทลุง

รายงานวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน

สำนักงานสาธารณสุขอำเภอศรีบรรพต ปีงบประมาณ ๒๕๖๓

ด้วยสถานการณ์ปัจจุบัน รัฐบาลภายใต้การนำของ พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ให้ความสำคัญ และ ผลักดันให้การปราบปรามการทุจริตเป็นวาระแห่งชาติโดยการส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินที่มีธรรมาภิบาล ยึดหลักการบริหารจัดการที่ยุติธรรมศาสตร์ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔) คณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๙ มีมติให้หน่วยงานภาครัฐทุก หน่วยงานเข้าร่วมการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity & Transparency Assessment : ITA) เพื่อให้การดำเนินงานด้านการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส เป็นไปอย่างจริงจังต่อเนื่อง สอดคล้องกับนโยบายนายรัฐมนตรีและกระทรวงสาธารณสุข ที่มุ่งเน้นให้ทุก หน่วยงานในสังกัด ดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องนี้ทุกหน่วยงาน โดยให้หน่วยงานภายใต้สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง สาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข จัดส่งข้อมูลตามแบบสำรวจใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidencebased Integrity & Transparency Assessment) ซึ่งการจัดทำข้อมูลตามแบบสำรวจใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ (ITA) มีการมุ่งเน้นในเรื่องการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน และเรื่องการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนยัง กำหนดเป็นคำถามในแบบสำรวจใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ (ITA) ซึ่งเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานยังไม่มีความรู้ความ เข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามที่นโยบายของรัฐบาล ที่อาจทำ ให้การปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่มีความเสี่ยงในเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน

ปัญหาอุปสรรค

เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานมีความเสี่ยงในการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน เพราะเจ้าหน้าที่ ไม่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนในการปฏิบัติหน้าที่

แนวทางการแก้ปัญหา

๑. เห็นควรจัดประชุมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ในเรื่อง วินัย คุณธรรม จริยธรรม และการป้องกันผลประโยชน์ ทับซ้อน เพื่อให้ความรู้ แก่เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานและป้องกันความเสี่ยงในการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน
๒. เห็นจัดทำคู่มือบริหารจัดการเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน เผยแพร่ให้เจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน เพื่อให้ ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานและป้องกันความเสี่ยงในการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจเกิดผลประโยชน์ ทับซ้อน

การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน

สำนักงานสาธารณสุขอำเภอศรีบรรพต ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๓

๑. ความเป็นมา

ด้วยสำนักงานสาธารณสุขอำเภอศรีบรรพต ได้จัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓ เพื่อให้การปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ สามารถ นำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยพิจารณาสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย(ฉบับชั่วคราว)พ.ศ.๒๕๕๗ พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ พระราช กฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.๒๕๔๖ ยุทธศาสตร์ชาติว่า ด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔) กำหนดให้ปลูกฝังค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมและจิตสำนึกในการรักษาคีร์ศรีความ เป็นข้าราชการและความซื่อสัตย์สุจริต ควบคู่กับการบริหารจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ รวมถึง คำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๙/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๗ เรื่องมาตรการป้องกันและแก้ไข ปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบได้มีคำสั่งให้ทุกส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐกำหนดมาตรการหรือ แนวทาง ป้องกันและแก้ปัญหการทุจริตประพฤติมิชอบในส่วนราชการองหน่วยงานองรัฐโดยมุ่งเน้นการสร้าง ธรรมาภิบาล ในการบริหารงาน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการตรวจสอบ เผื่อระวังเพื่อสกัด กั้นมิให้เกิดการ ทุจริตประพฤติมิชอบ ตามนโยบายคณะรัฐมนตรีที่ พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้แถลงต่อสภานิติ บัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๗ ๑๐๐ เรื่องการส่งเสริมการบริหารราชการ แผ่นดินที่มีธรรมาภิบาล รวมถึงมาตรการกระทรวงสาธารณสุข ๓ ป ๑ ค (ปลูกจิตสำนึก ป้องกัน ปราบปราม เครือข่าย)

๒. หลักการและเหตุผล

การมีผลประโยชน์ทับซ้อนถือเป็นการทุจริตคอร์รัปชั่นประเภทหนึ่ง เพราะเป็นการแสวงหา ประโยชน์ส่วนบุคคลโดยละเมิดต่อกฎหมายและหลังจริยธรรม โดยการใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ไปแทรกแซง การใช้ดุลยพินิจในกระบวนการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ จนทำให้เกิดการละทิ้งคุณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ สาธารณะ ขาดความเป็นอิสระ ความเป็นกลาง และความชอบ ส่งผลกระทบต่อประโยชน์ส่วนรวม ประกอบกับทำ ให้ผลประโยชน์ของหน่วยงาน องค์กร สถาบัน สังคมต้องสูญเสียไป โดยอาจอยู่ในรูปของผลประโยชน์ทางการเงิน คุณภาพการให้บริการ ความเป็นธรรมในสังคม ฯลฯ อย่างไรก็ตามท่ามกลางผู้ที่ตั้งใจกระทำความผิดยังพบ ผู้กระทำความผิดโดยไม่เจตนาหรือกระโดยไม่รู้เป็นจำนวนมาก นำไปสู่การถูกกล่าวหาหรือร้องเรียนหรือถูกลงโทษ ดังนั้นเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนหรือความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวกับผลประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of Interest:COI) จึงเป็นประเด็นปัญหาทางการบริหารภาครัฐในปัจจุบัน

การวิเคราะห์ความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เป็นระบบในการบริหารปัจจัย และ ควบคุมกระบวนการปฏิบัติงานเพื่อลดมูลเหตุของโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายของการปฏิบัติงานที่ อาจเกิด ผลประโยชน์ทับซ้อน

ผลประโยชน์ทับซ้อน หมายถึง สภาวะการณ์หรือข้อเท็จจริงที่บุคคลไม่ว่าจะเป็นนักการเมือง ข้าราชการ พนักงานบริษัทหรือผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ของรัฐ ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งหน้าที่ส่งผลกระทบต่อ ส่วนรวม ซึ่งอาจ

กระทำโดยรู้ตัวทั้งเจตนาและไม่เจตนา และมีรูปแบบที่หลายไม่จำกัดอยู่ที่ตัวเงินหรือทรัพย์สิน เท่านั้นหมายความว่า รวมถึงผลประโยชน์อื่นๆที่ไม่ใช่ตัวเงินหรือทรัพย์สินด้วย

การวิเคราะห์ความเสี่ยงผลประโยชน์ทับซ้อน หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เป็นระบบ ในการบริหารปัจจัย และควบคุมกระบวนการปฏิบัติงานเพื่อลดเหตุ โอกาส ที่จะทำให้เกิดความเสียหายจากการ ปฏิบัติงานที่อาจจะเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนหรือความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวกับผลประโยชน์ ส่วนรวมเป็นสำคัญ อันเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงการทุจริต กล่าวคือ ยังมีสถานการณ์หรือสภาวะการณ์ขัดกันของ ผลประโยชน์มากเท่าใดก็ยังมีโอกาสก่อให้เกิดหรือนำไปสู่การทุจริตมากเท่านั้น

พฤติกรรมที่เข้าข่ายผลประโยชน์ทับซ้อน

เจ้าหน้าที่ของรัฐควรมีจิตสำนึกในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่า ประโยชน์ส่วนตนเสมอ ตัวอย่างที่เข้าข่ายผลประโยชน์ทับซ้อนหรือเข้าข่ายความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วน ตนและผลประโยชน์ส่วนรวมที่ส่งผลกระทบต่อสังคมไทย ได้แก่

๑. หาประโยชน์ให้ตนเอง หรือ การใช้อำนาจหน้าที่เพื่อตนเอง เช่นข้าราชการใช้อำนาจหน้าที่ทำให้ บริษัทตัวเองได้งานรับเหมาจากรัฐ เป็นคู่ค้าทำธุรกิจกับรัฐ หรือฝากลูกหลานเข้าทำงาน
๒. รับผลประโยชน์ คือ การรับสินบน รับของขวัญ หรือของกำนัลที่มีค่าอื่น ๆ ซึ่งส่งผลต่อการปฏิบัติ หน้าที่
๓. เจ้าหน้าที่ของรัฐรับของแถมหรือผลประโยชน์ในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง
๔. ใช้ทรัพย์สินของทางราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตน เช่น การนำรถยนต์ของทางราชการไปใช้ ส่วนตัว การใช้โทรศัพท์ของทางราชการติดต่อเรื่องส่วนตัว

๓. การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน(Risk Assessment for Conflict of Interest)

การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อนเป็นการวิเคราะห์ระดับโอกาสที่จะเกิดผลกระทบของ ความเสี่ยงต่างๆเพื่อประเมินโอกาส และผลกระทบของความเสี่ยง ดำเนินการวิเคราะห์และจัดลำดับความเสี่ยง โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อนได้แก่ ระดับ โอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (Likelihood) และความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) และระดับความเสี่ยง ทั้งนี้ กำหนดเกณฑ์ในเชิงคุณภาพเนื่องจากเป็นข้อมูลเชิงพรรณนาที่ไม่สามารถระบุตัวเลขหรือจำนวนเงิน ที่ชัดเจนได้

การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ พบว่ามีความเสี่ยงหรือโอกาสที่จะเกิดการทุจริตหรือผลประโยชน์ทับซ้อนที่จำเป็นต้องดำเนินการบริหารจัดการความเสี่ยง ดังนี้

ลำดับที่	ความเสี่ยง	แนวทางการดำเนินการ	การบริหารจัดการ
๑.	เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานยังขาดความรู้ความเข้าใจ ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการใช้อำนาจหน้าที่ในความรับผิดชอบ ไม่เข้าใจ กฎ ระเบียบ กฎหมาย	๑. ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องของกฎหมาย กฎ ระเบียบ ที่เกี่ยวข้องในเรื่องของผลประโยชน์ทับซ้อน ๒. จัดทำคู่มือในเรื่องการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน	๑. จัดทำคู่มือการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน
๒.	ขาดจิตสำนึกในเรื่องการสังคมแห่งคุณธรรม	๑. ส่งเสริม ปลุกฝังค่านิยม จิตสำนึกคุณธรรม จริยธรรม วินัยให้กับเจ้าหน้าที่ทุกระดับ	๑. จัดทำโครงการให้ความรู้เกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนแก่บุคลากร
๓.	เจ้าหน้าที่มาเข้าประชุมไม่ตรงเวลาที่กำหนด	๑. ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบการปฏิบัติราชการที่ดี	๑. จัดทำคู่มือการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน ๒. ดำเนินการประกาศสำนักงานสาธารณสุขอำเภอศรีบรรพต เรื่องอัตลักษณ์หน่วยงาน
๔.	การนำทรัพย์สินของราชการมาใช้ในเรื่องส่วนตัว เช่นการใช้อุปกรณ์สำนักงานต่างๆ รถ ไฟฟ้า ซองจดหมายราชการ ฯลฯ	๑. ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องของกฎหมาย กฎ ระเบียบ ที่เกี่ยวข้องในเรื่องของผลประโยชน์ทับซ้อน ๒. กำหนดมาตรการในการป้องกันการการนำทรัพย์สินของราชการมาใช้ในเรื่องส่วนตัว	๑. จัดทำคู่มือการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน ๒. กำหนดมาตรการในการป้องกันการการนำทรัพย์สินของราชการมาใช้ในเรื่องส่วนตัว

๓.๑ การบริหารจัดการ ตามหลัก ๔ ประการสำหรับจัดการผลประโยชน์ทับซ้อน ประกอบด้วย

๑. ปกป้องผลประโยชน์สาธารณะ คือเจ้าหน้าที่ต้องตัดสินใจภายในกรอบกฎหมาย และนโยบายตามขอบเขตหน้าที่รับผิดชอบโดยไม่ให้มีผลประโยชน์ส่วนตนมาแทรกแซง

๒. สนับสนุนความโปร่งใส และพร้อมรับผิด คือกำหนดขั้นตอนการทำงานที่ชัดเจน และเปิดเผยให้ ประชาชนทราบ รวมถึงเปิดโอกาสให้ตรวจสอบ

๓. ส่งเสริมความรับผิดชอบต่อส่วนบุคคล และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง คือเจ้าหน้าที่ต้องระบุผลประโยชน์ทับซ้อนในการปฏิบัติและจัดการกับเรื่องส่วนตัวเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาให้มากที่สุดโดยฝ่ายบริหาร ต้องรับผิดชอบต่อเรื่องการสร้างระบบป้องกันพร้อมกำหนดนโยบาย

๔. สร้างวัฒนธรรมองค์กร คือ ผู้บริหารต้องสร้างสภาพแวดล้อมเชิงนโยบายที่ช่วยสนับสนุนการตัดสินใจในเวลาที่มีประเด็นผลประโยชน์ทับซ้อนเกิดขึ้น

๓.๒ แนวทางการป้องกันการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน

๑. ปรับปรุงนโยบาย มาตรการ ให้รัดกุม ชัดเจน ลดโอกาสที่จะใช้อำนาจเพื่อประโยชน์ส่วนตน

๒. ค่อยสังเกต ประเมินพฤติกรรมความเสี่ยงต่อการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนอย่างมีระบบในกรณีที่มี เหตุการณ์เกิดขึ้นอาจใช้ทั้งการติดตั้งกล่องวงจรปิด และการใช้สายสืบภายใน

๓. ลดโอกาสการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน โดยวิธีการสับเปลี่ยนหมุนเวียนงานเพื่อป้องกันการรวมกลุ่มหรือ syndicate

๔. ตรวจสอบพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ระดับบริหารเนื่องจากมีแนวโน้มที่จะเกิดผล ประโยชน์สูง

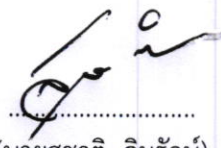
๕. มีระบบพิจารณาคัดเลือกผู้ทำหน้าที่ดูแลเรื่องการเงินทุกระดับเป็นพิเศษและควรให้ตรวจสอบพฤติกรรม ร่ำรวยผิดปกติ

๖. ควรมีการศึกษาวิจัยอย่างแท้จริงในกลุ่มงานที่มีปัญหาเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนสูง

๗. ควรมีการทดสอบเรื่องความซื่อตรงของข้าราชการ บุคลากร ในหน่วยงานเป็นครั้งคราว

๘. ทำการสำรวจทัศนคติของประชาชน และผู้มารับบริการ เพื่อประเมินผลการทำงานและการ

คอร์รัปชัน

(นายสุชาติ ฉิมรักษ์)

นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ

ผู้ช่วยสาธารณสุขอำเภอศรีบรรพต

“พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา”